

ชาตุเหล็กสำหรับผู้บริจาคโลหิต

ผู้บริจาคโลหิตทุกท่านจะได้รับชาตุเหล็ก Ferrous fumarate 50 เม็ด ซึ่งมีส่วนประกอบของวิตามินบี และบี เกลือแร่ ช่วยในการดูดซึมอยู่ด้วย รับประทานวันละ 1 เม็ด ก่อนนอนจนหมด แต่ในกรณีที่โลหิตจางไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จะได้รับยาเม็ด Ferrous fumarate 100 เม็ด รับประทานครั้งละ 2 เม็ด เช้าและก่อนนอนจนหมด รวมถึงรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ และมีชาตุเหล็กสูง เพื่อให้มีความเข้มข้นโลหิตเพียงพอที่จะบริจาคโลหิตได้อย่างต่อเนื่อง และยังชื่นหวาน

การบริจาคโลหิต ต้องมีความเข้มข้นของโลหิตเท่าไร

ผู้หญิง ≥ 12.5 กรัม/เดซิลิตร
ผู้ชาย ≥ 13 กรัม/เดซิลิตร

จากสถิติปี 2558 ผู้บริจาคโลหิตที่ถูกปฏิเสธจากการบริจาคโลหิตเนื่องจากมีภาวะความเข้มข้นโลหิตไม่เพียงพอ คือ Hb ไม่ถึง 12.5 กรัม/เดซิลิตร จำนวนทั้งสิ้น 47,865 คน เป็นผู้บริจาคโลหิตเพศหญิงจำนวน 44,961 คน คิดเป็นร้อยละ 94% และผู้บริจาคโลหิตจะได้รับการบริการตรวจ CBC (Complete Blood Count), Serum Ferritin, และ Hb typing (Hemoglobin typing) เพื่อคุณภาพโลหิตจางโดยเฉพาะ โดยมีแพทย์ให้คำปรึกษาแนะนำ และพิจารณาส่งต่อไปรักษาที่โรงพยาบาลตามความจำเป็น

ภาคบริการโลหิตแห่งชาติ

ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 2 จ. Lubnur	โทร. 036-422-184
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 3 จ. Lubnur	โทร. 038-278-905
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 4 จ. Ranbur	โทร. 032-327-476
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 5 จ. Nakhon Si Ma	โทร. 044-268-555
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 6 จ. Nakhon Rang	โทร. 043-246-807
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 7 จ. Ubon Ratchaani	โทร. 045-244-628 ต่อ 102
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 8 จ. Nakhon Sawan	โทร. 056-371-447 ต่อ 102
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 9 จ. Phitsanulok	โทร. 055-211-353
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 10 จ. Nakhon Rang	โทร. 053-418-390 ต่อ 19
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 11 จ. Nakhon Ratchasima	โทร. 075-302-172
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 12 จ. Songkhla	โทร. 074-240-220-1
ภาคบริการโลหิตแห่งชาติ จ. Kanchanaburi	โทร. 076-251-178
งานบริการโลหิต สถานีกาชาดทั่วทิศเฉลิมพระเกียรติ จ. Nakhon Ratchasima	โทร. 032-512-370

ท่านสามารถบริจาคโลหิตได้ที่

สาขาบริการโลหิต และโรงพยาบาลประจำจังหวัดทั่วประเทศ

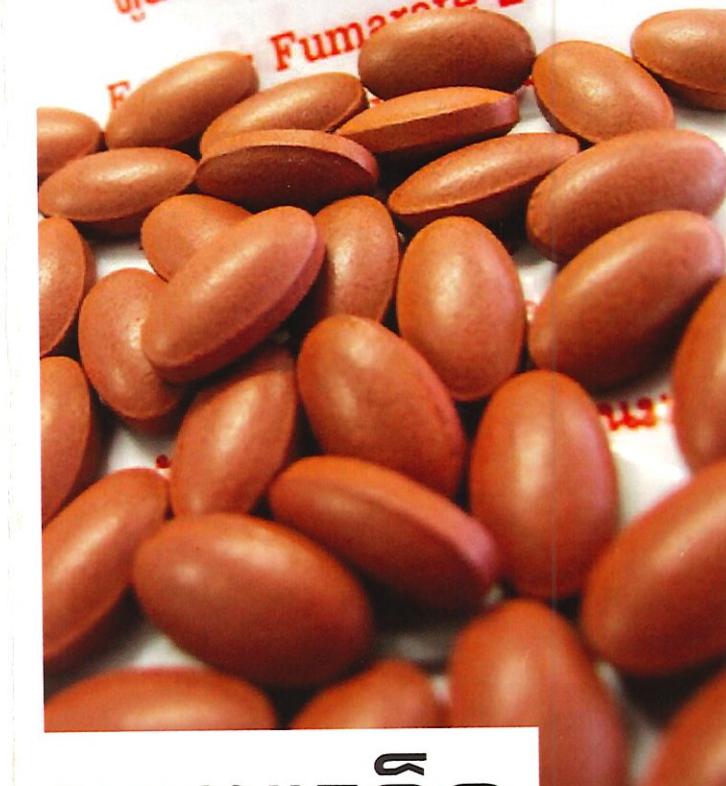
"อย่าใช้การบริจาคโลหิต
เป็นการตรวจเลือดในกรณีไม่มีน้ำใจ"

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สถาบันกาชาดไทย
จ. อังรีดูนังต์ ปทุมธานี 10330
โทร. 0 2256 4300, 0 2263 9600-99 ต่อ 1101
www.redcross.or.th, www.blooddonationthai.com
งานศิลป์ ฝ่ายประชาสัมพันธ์และจัดหาผู้บริจาคโลหิต

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ
Fumurate 200 mg

ชาตุเหล็ก

สำคัญอย่างไร
กับการบริจาคโลหิต

ธาตุเหล็ก

สำคัญอย่างไรกับการบริโภคโลหิต

การบริโภคโลหิตแต่ละครั้งประมาณ 350-450 มิลลิลิตร หรือ รี.บี.ท. ทำให้ร่างกายเกิดภาวะสูญเสียธาตุเหล็กมากกว่าปกติ ถึงแม้ว่า การนำโลหิตออกจากร่างกายในปริมาณที่เหมาะสม ไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายแต่อย่างใด ยังช่วยรักษาดูแลการทำงานได้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้ การบริโภคโลหิตจะต้องไม่ระทบปอยเกินไปกว่า ทุก 3 เดือน และรักษาสมดุลให้เกิดการสร้างใหม่ทดแทนของเก่าที่เสียไป โดยเฉพาะ “ธาตุเหล็ก” มีฉะนั้น จะเกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก

สาเหตุของการเกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก

กระบวนการสร้างเม็ดเลือดแดงเกิดขึ้นที่ไกรคดูต้าหัวร่างกาย และเมื่อโตเต็มที่จะออกสู่ร่างกายและโลหิตไหลเวียนไปทั่วร่างกาย โครงสร้าง เม็ดเลือดแดงประกอบด้วยヘม (heme) และโกลบิน (globin) ซึ่งต้องอาศัยสารอาหาร เช่น โปรตีน วิตามิน และแร่ธาตุหลายชนิดที่สำคัญ ได้แก่ ธาตุเหล็ก วิตามินบี1 วิตามินบี6 วิตามินบี12 และโพลีเพต โดยปกติเม็ดเลือดแดงมีอายุประมาณ 120 วัน และถูกทำลายที่ม้าม ซึ่งการสร้างและการทำลายเม็ดเลือดแดง จะต้องอยู่ในภาวะที่สมดุล แต่หากเสียสมดุลสูงกว่าก็อาจทำให้เกิดภาวะโลหิตจางได้ ซึ่งสาเหตุของการเกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กมี 3 ประการ ดังนี้

1. ร่างกายได้รับธาตุเหล็กไม่เพียงพอ เกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

- รับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กน้อย หรือไม่ทานยาธาตุเหล็ก หลังจากบริโภคโลหิต
- มีความผิดปกติในการบวนการดูดซึมธาตุเหล็ก เช่น ผู้ที่ทานยาลดกรดในร่างกายอาหาร หรือยาแคลเซียม

2. ร่างกายสูญเสียธาตุเหล็กมากกว่าปกติ เกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

- การเสียโลหิตแบบเฉียบพลันในปริมาณมาก เช่น ผ่าตัดใหญ่ คลอดบุตร แท้งบุตร ประสบอุบัติเหตุ ประจำเดือนมามาก ผิดปกติ เป็นต้น
  - การเสียโลหิตปริมาณน้อยเป็นเวลานาน เช่น มีผลในร่างกายอาหาร มะเร็งลำไส้ โรคกระเพาะ โรคหัวใจ ฯลฯ เป็นต้น
- 3. มีความผิดปกติในการบวนการสร้างเม็ดเลือดสاحรบผู้ป่วยทางโลหิตวิทยา เช่น มะเร็งเม็ดโลหิตขาว โรคไข้รดดูก่อ เป็นต้น**

โดยปกติร่างกายจะสูญเสียธาตุเหล็กจากการหลุดลอกของผิว สำลัก และเซลล์อื่นๆ ประมาณ 1-1.5 มิลลิกรัม/วัน การมีประจำเดือน ทำให้สูญเสียธาตุเหล็กประมาณ 2 มิลลิกรัม/วัน ซึ่งการสูญเสียธาตุเหล็ก ดังกล่าวสามารถชดเชยได้จากการรับประทานอาหารที่มีธาตุเหล็กสูง สำหรับผู้บริโภคโลหิตอย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องได้รับธาตุเหล็กเสริม เพื่อให้เพียงพอต่อการนำไปใช้สร้างเม็ดเลือดแดง ช่วยป้องกันภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก เพื่อให้สามารถบริโภคโลหิตได้ทุก 3 เดือน

อาการเมื่อร่างกายขาดธาตุเหล็ก

- รู้สึกเมื่อยล้าง่าย - ธาตุเหล็กช่วยในการสร้างฮีโมโกลบิน ทำหน้าที่นำออกซิเจนในเม็ดเลือดแดงไปเลี้ยงส่วนต่างๆ ของร่างกาย แต่เมื่อร่างกายขาดธาตุเหล็ก เซลล์เม็ดเลือดแดงไม่แข็งแรง จึงทำให้เรารู้สึกอ่อนเพลียง่าย และรู้สึกง่วงบ่อย

- เหนื่อยง่าย หายใจลำบาก - เมื่อร่างกายกำลังหายใจ หรือเดินหรือรุ่มดาหาทำให้คุณเหนื่อยง่าย นั่นหมายความว่าร่างกายคุณขาดธาตุเหล็ก ซึ่งทำให้ร่างกายขาดออกซิเจนไปด้วย

- ไม่มีสมาธิ - ส่งผลต่อการสังสั�ญาณของระบบประสาท เกิดผลเสียต่อพัฒนาร่างกาย เช่น ความสามารถในการเรียน การทำงาน การจดจำลดลง ไม่กระตือรือร้น มีสมาธิในการทำสิ่งต่างๆ น้อยลง

- ไม่สนใจครอบครัว - ส่งผลให้เราไม่สนใจในสิ่งที่ทำอยู่ และไม่สนใจกับเรื่องสืดสูญฯ และครอบครัว

- ผิวเข้มผิดปกติ - หากเราสังเกตดูผิวของตัวเองแล้ว ผิวดูดูดี ผิดปกติ แต่ไม่ใช่ผิวขาวข้น เนื่องจากเกิดการไหลเวียนของโลหิตไม่ดีพอ และจำนวนเซลล์เม็ดเลือดแดงก็ลดลงด้วย

- เล็บเปราะ หักง่าย - เป็นอีกสัญญาณหนึ่งที่เห็นได้ชัด
- ป่วยบ่อย - เนื่องจากภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก ทำให้ระบบภูมิคุ้มกันในร่างกายทำงานลดลง

- ภาวะโลหิตจาง - ผู้บริโภคโลหิตที่มีความเสี่ยงบันโลหิตต่ำ ไม่สามารถบริโภคโลหิตได้ สาเหตุสำคัญเกิดจากการสูญเสียธาตุเหล็กไปกับโลหิตที่บริโภค อาจทำให้เกิดภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก

อาหารหรือสารอาหารที่ช่วยบำรุงโลหิต

อาหารที่มีธาตุเหล็กสูง

ได้แก่ เนื้อสัตว์ เครื่องใน ไน์แอง ผักใบเขียว ผักโอม ผักกุด ถั่วฝักยาว เห็ดฟาง พริกหวาน ใบแมงลัก ในกะเพรา และยอดกระเจีน

อาหารที่มีฟอเลตสูง

ได้แก่ หน่อไม้ผั่ง ดอกกุยช่าย ต้าลิง กะหล่ำปลաก ถั่วเมล็ดแห้ง และส้ม

วิตามินบี

ได้แก่ บรอกโคลี มะนาว ผึ้ง มะขามป้อม และสตรอเบอร์รี่

เพียงเลือกรับประทานอาหารเหล่านี้ให้มากขึ้น จะช่วยลดความเสี่ยงในการขาดธาตุเหล็ก จะช่วยทำให้ความเสี่ยงบันโลหิตอยู่ในระดับปกติ และสามารถบริโภคโลหิตได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน